İBNİ ÂMİR EL-YAHSUBÎ

Yedi kırâat imamından dördüncüsü, işâreti kef'tir. Tabiînden olup, kırâat, hadîs ve fıkıh âlimi idi. İsmi, Abdullah bin Âmir bin Yezîd olup, en meşhûr künyesi, Ebû İmrân'dır. Şamlıların kırâat imâmı olduğu için ed-Dımaşkî, Hûd'un (aleyhisselâm) torunlarından olduğu için el-Yahsubî, kırâat âlimi olduğu için de el-Mukrî lakabı verilmiştir. İbni Âmir hazretleri, Peygamber (aleyhisselâm) zamanında 8 (m. 629) yılında doğdu. Doğum yeri olan Filistin'de Nablus yakınlarındaki Belkâ'ya bağlı Rihâb köyünden Şam'a göçtü ve orada 118 (m. 736) yılı Muharrem'inde vefât etti.

Kırâat-ilmini, Ebudderdâ'dan (radıyallahü anh), Hazreti Osman'ın kırâatini de Mugîre bin Ebî Şihâb'dan aldı. Hazreti Muâviye, Fudâle bin Ubey, Vâsila bin Eskâ, Nu'mân bin Beşîr, Ebû Ümâme ve Ebû İdrîs-i Havlânî gibi mübârek zâtlardan da kırâat öğrenip, hadîs-i şerîf rivâyet etti. Kırâatte Şamlıların imâmı ve Şam'ın ilk kadısı olan Ebûd-derdâ hazretleri, vefâtından sonra yerine İbni Âmir'in geçmesini istedi. O'ndan sonra Şamlılar İbni Âmir'in kırâatine göre Kur'ân-ı kerîm okudular. Şam Câmii'nde imâm olup, Cuma namazından gayrı namazları kıldıran İbni Âmir, İdrîs-i Havlânî'den sonra Halîfe Velîd bin Abdülmelik zamanında Şam kadısı oldu. Vefâtına kadar aynı vazîfede kaldı. Şamlılar kırâatte kendisini imâm olarak kabûl edip, yıllarca arkasında namaz kıldılar. O'nun kırâatine göre okuyarak ibâdet ettiler. İbni Âmir'in kırâatini, Hişâm bin Ammâr-ı Sülemî ve Abdullah bin Ahmed bin Beşîr bin Zekvân-ı Kureşî rivâyet etti. Bu râvîlerden Hişâm, Eyyûb-i Temîmî, Arrâk-ı Mısrî, Yahyâ-i Zemmârî vasıtasıyla İbni Âmir'in kırâatini öğrendi. Diğer râvîsi İbni Zekvân da, Eyyûb-i Temîmî vasıtasıyla öğrendi.

Zamanımızda Sudan'ın bir kısmında Kur'ân-ı kerîm, bu iki râvî vâsıtasıyle gelen İbni Âmir'in kırâatine göre okunmaktadır.

Kendisinden, kardeşi Abdurrahmân, Râbi'a bin Yezîd, Abdullah bin Alâ, Abdurrahmân bin Yezîd bin Câbir, Ca'fer bin Râbi'a, Muhammed bin Velîd-i Zübeydî ve daha birçok âlim ilim tahsil etti. İsmâîl bin Abdullah bin Ebî Muhacir, Ebû Ubeydullah Müslim bin Meşkem, Yahyâ bin Hâris-i Zemmârî gibi âlimler de kırâat öğrendiler. Bunlardan Yahyâ-i Zemmârî, O'nun kırâatini nakletti.

Âlimler, hadîs ilminde de sika (güvenilir) olduğunda ittifâk ederek O'nu övdüler. Bunlar arasında Iclî, İbni Hibbân, Nesâî ve Ebû Ehvazî sayılabilir.

Bu âlimlerden Ebû Ehvazî "İbni Âmir, kırâat ilminde imâm ve âlimdi. Naklettiği ilimlerde güvenilir, rivâyetlerinde sağlamdı. Bilgilerine yanlışları karıştırmadan muhafaza eden ârif, anlayışlı, sâhib olduğu her ilimde ihtisas sahibi, Tabiînin ileri gelenlerinden mübârek bir zât idi. Dînî yönüyle hiçbir zaman tenkite uğramadı, rivâyeti için şüpheye düşülmedi. Bir bid'ati gördüğü zaman hemen müdâhale eder, işlenmesine müsaade etmezdi" diyerek onu övmektedir.
□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tehzîb-üt-tehzîb cild-5, sh. 274

2) Mîzân-ül-i'tidâl cild-2, sh. 449

3) Şezerât-üz-zeheb cild-1, sh. 156

4) El-A'lâm cild-1, sh. 95

5) Miftâh-üs-se'âde cild-2, sh. 34

6) Gâyet-un-nihâye cild-1, sh. 323